

Milieucriteria voor het maatschappelijk
verantwoord inkopen van

Riolering

Versie 30 maart 2017

1. Scope/afbakening

Onder de productgroep Riolering valt het geheel aan werken, diensten of leveringen gericht op de inzameling en het transport van afvalwater en afstromend hemelwater en gericht op het voorkomen van overlast door grondwater.

Het rioleringsstelsel bestaat uit verschillende onderdelen zoals riolen, putten, straat- en trottoirkolken, pompen, overstorten, randvoorzieningen als bergbezinkbassins, infiltratievoorzieningen, drukriolering en Individuele Behandelingssystemen voor Afvalwater (IBA's).

Juridisch gezien gelden vanaf 1 januari 2008 de volgende definities:

- openbaar vuilwaterriool: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
- openbaar hemelwaterstelsel: voorziening voor de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater in beheer bij een gemeente of rechtspersoon die door een gemeente is belast met het beheer. Hierbij gaat het niet om het openbaar vuilwaterriool;
- openbaar ontwateringsstelsel: voorziening voor de inzameling en verdere verwerking van grondwater in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast. Hierbij gaat het niet om het openbaar vuilwaterriool.

De volgende producten (met bijbehorende CPV-code) maken deel uit van de productgroep. Deze lijst met producten is niet uitputtend.

Producten	CPV-code
Aanleg van riolering	45232410-9
Aanleggen van rioleringsbuizen	45232440-8
Beheer van riolering	90480000-5
Hoofdleidingen voor riolering	44130000-0
Bouwwerkzaamheden voor riool	45232400-6
Diensten voor rioolreiniging	90470000-2
Leggen van rioolbuizen	45232400-6
Rioolbuizen	44163130-0
Riooldeksels	44423750-3
Rioolkolken	44131000-7
Rioolroosters	42996500-9
Rioolonderzoekdiensten	90491000-5

Dit document beschrijft de milieucriteria. Informatie over de andere onderdelen van maatschappelijk verantwoord inkopen, zoals sociale voorwaarden en social return, kunt u terugvinden op de website van PIANOo, bij de specifieke productgroep pagina: <https://www.pianoo.nl/document/10839/productgroep-riolering>

2. Criteriadocumenten en Aanpak duurzaam GWW

De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase, met een focus op de hele levenscyclus van de aan te leggen infrastructuur of object(en). Hierdoor is immers de meeste duurzaamheidswinst te behalen en kan in elk project een goede, integrale afweging worden gemaakt tussen People, Planet en Profit (zie verder <http://duurzaamgww.nl/>).

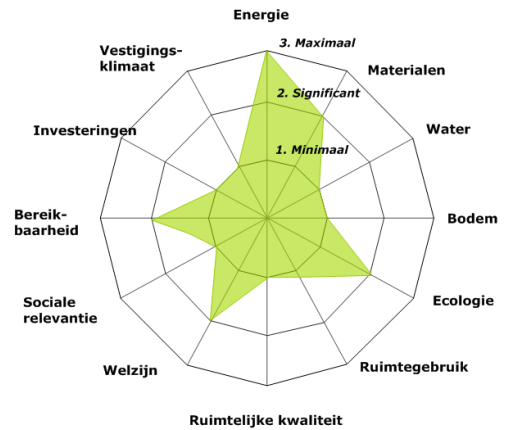
Het Ambitiweb heeft een centrale plaats in de Aanpak Duurzaam GWW. Het Ambitiweb helpt om in een vroeg stadium van een project ambities helder te maken en vervolgens deze gedurende het gehele traject van initiatief tot sloop in beeld te houden. Voor informatie over de Aanpak Duurzaam GWW en het Ambitiweb zie <http://www.duurzaamgww.nl/ambitiweb>.

Het Ambitiweb hanteert een aantal duurzaamheidsthema's. Elk thema kent drie ambitieniveaus:

1. inzicht in de grootste belasters en stromen voor het betreffende thema en daarbij het behalen van een minimumniveau, 'state of the art';

2. het stellen van concrete reductiedoelstellingen en het bereiken van een significante verbetering op het betreffende thema;
3. het toevoegen van waarde, in plaats van “minder slecht”. Niet alleen is de belasting op milieu, mens of waarde nihil, er wordt zelfs een positieve bijdrage geleverd.

Onderdeel van niveau 1 is het voldoen aan de geschiktheidseisen, minimumeisen en contractbepalingen van de criteriadocumenten Duurzaam Inkopen. Met de gunningscriteria kan een bijdrage worden geleverd aan niveaus 2 en 3.

In de navolgende tabel zijn de thema's opgenomen, op basis van de gehanteerde indeling in de criteriadocumenten, waar de inkoper daadwerkelijk invloed op uit kan oefenen met de eisen en criteria uit dit criteriadocument. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het Ambitieweb een beperkt andere indeling wordt gehanteerd.

Navolgend is een overzicht gegeven van de eisen en criteria onderverdeeld naar de verschillende thema's. Er zijn in de criteriadocumenten in totaal vijf thema's onderscheiden (tussen haakjes het overeenkomende thema uit het Ambitieweb):

- energie en klimaat (Ambitieweb: 'energie');
- materialen en grondstoffen (Ambitieweb: 'materialen');
- water en bodem (Ambitieweb: 'water' en 'bodem');
- leefomgeving (Ambitieweb: 'welzijn');
- natuur en ruimte (Ambitieweb: 'ecologie').

In de navolgende tabel zijn de thema's opgenomen waar de inkoper daadwerkelijk invloed op uit kan oefenen met de eisen en criteria uit dit criteriadocument.

Thema's	Niveau 1 Ambitieweb Selectie criterium (SC) Minimumeis (ME) Contractbepaling (CB)	Niveau 2 Ambitieweb Gunningcriterium (GC)
Energie en klimaat	CB1. Beheer en onderhoudsplan	GC1. Energiezuinig ontwerp
Materialen en grondstoffen	ME1. Verwerken vrijkomende materialen CB1. Beheer en onderhoudsplan	

3. Toedeling van criteria aan projectfasen

De criteria in dit document hebben zowel betrekking op het initiatief, het ontwerp en de realisatie van nieuwe aanleg en reconstructie van werken als op beheer en onderhoud bij bestaande werken en sloop. In de navolgende tabel zijn de criteria toegedeeld aan de verschillende fasen waarop zij van toepassing zijn.

Criterium	Toepassingsgebied	Initiatief, ontwerp	Realisatie	Beheer en onderhoud	Sloop
Minimumeisen					
1. Verwerken vrijkomende materialen		-	x	x	x
Gunningscriteria					

1. Energiezuinig ontwerp	x	-	-	-
Contractbepalingen				
1. Beheer en onderhoudplan	-	x	-	-

x = toepassen in deze fase
 - = niet toepassen in deze fase
 o = optioneel

Mobiele voertuigen

Voor eventueel in te zetten mobiele voertuigen zijn de milieucriteria voor het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen van Mobiele werktuigen uitbesteding, van toepassing.

4. Selectiecriteria

Niet bepaald voor deze productgroep.

5. Minimumeisen

Nr.	Minimumeisen (ME)
ME1	<p>Verwerken/ afvoeren van vrijkomende stoffen</p> <ol style="list-style-type: none"> Indien steenachtige afvalstoffen worden gebroken dan moet het breken conform BRL 2506 plaatsvinden. Teerhoudend asfalt(granulaat) moet worden afgevoerd naar een op basis van de Wet Milieubeheer vergunde be- en verwerkingsinrichting in Nederland voor de thermische reiniging van het teerhoudend materiaal. <i>(In het geval van een tijdelijke inrichting, die niet onder de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit valt)</i> Op de locatie van uitvoering moeten voorzieningen zijn getroffen om verschillende soorten afvalstoffen ten gevolge van de werkzaamheden gescheiden op te slaan dan wel gescheiden af te voeren. Ook voor het gescheiden opslaan van vrijkomende secundaire grondstoffen moeten op de locatie van uitvoering voorzieningen worden getroffen. <p><i>Toelichting</i> <i>Bij punt 2 van dit criterium</i> De inkoper wordt geadviseerd om de CROW-publicatie 210 'Richtlijn omgaan met vrijgekomen asfalt – teerhoudenheid, onderzoek en selectieve verwijdering' te hanteren.</p> <p><i>Bij punt 3 van dit criterium</i> Het deel van de eis inzake scheiden van afvalstoffen is weliswaar al een uit de Wet milieubeheer voortvloeiende wettelijke plicht voor de meeste inrichtingen, maar omdat tijdelijke inrichtingen daar niet onder vallen wordt deze eis hier toch expliciet gesteld.</p> <p><i>Verificatie</i> Verificatie t.a.v. aspect 1: De inschrijver kan worden gevraagd om een KOMO productcertificaat ' BRL 2506 Recyclinggranulaten voor toepassing in GWW-werken en beton' op naam van de inschrijver of onderaannemer, te overleggen. Controle van het certificaat kan via www.bouwkwaliteit.nl.</p>

6. Gunningscriteria

Nr.	Gunningscriteria (GC)
GC1	<p>Energiezuinig ontwerp Naarmate een ontwerp voor het rioleringsstelsel energiezuiniger is, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.</p> <p>Beoordeling vindt plaats op basis van een beschrijving van de volgende elementen die in het ontwerp zullen worden uitgewerkt met een daarbij behorende raming energieverbruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ... • [nader in te vullen door de inkoper] <p>Het geraamde energieverbruik wordt berekend in kWh/gebruiksjaar.</p> <p>Het plan wordt getoetst op technisch realiteitsgehalte en de hoogte van het geraamde energieverbruik van de bovengenoemde elementen. De inschrijving wordt als volgt gewaardeerd: [...]</p> <p><i>Toelichting</i> De aanbestedende dienst dient dit criterium zelf verder uit te werken door een puntentoedeling te maken, rekening houdend met het relatieve belang van dit criterium.</p> <p>De elementen waar op beoordeeld wordt dienen eenduidig en transparant beschreven te worden.</p> <p>Als referentie kan er bijvoorbeeld een vergelijking worden gemaakt met een vergelijkbaar systeem waarin in ieder geval de minimumeisen zoals genoemd in dit document zijn toegepast. Bij vervanging van een bestaande situatie kan het energieverbruik van de oude situatie als ondergrens fungeren.</p> <p><i>Verificatie</i> De inschrijver kan worden gevraagd om documentatie te overleggen waaruit blijkt dat aan bovenstaande eisen wordt voldaan.</p>

7. Contractbepalingen

Nr.	Contractbepalingen (CB)
CB1	<p>Beheer- en onderhoudsplan Bij de oplevering van de riolering wordt een beheer- en onderhoudsplan geleverd, waarin de onderhoudsmaatregelen zijn beschreven die vereist zijn voor de instandhouding van de riolering. Het plan beschrijft de wijze van beheer en onderhoud, nodig om de duurzame aspecten van de riolering in stand te houden.</p> <p>Het plan bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beschrijving van de in acht te nemen beheermaatregelen met inspectie-intervallen voor een periode van XX jaar, met bijbehorende instructies (ten minste beschrijving inspectiepunten, methodes, inschatting aantal metingen); • beschrijving van de in acht te nemen onderhoudsintervallen voor een periode van XX jaar, met bijbehorende instructies (ten minste beschrijving onderhoudswerkzaamheden en beschrijving benodigde materialen en energie en inschatting aantal metingen en eventuele relatie met andere werkzaamheden waarvoor bijvoorbeeld grondverzet gewenst is). <p><i>Toelichting</i> De duurzame aspecten van een riolering kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld het onderhoud en beheer van bepaalde materialen en installaties. Zo kan een bepaald onderhoudsarm materiaal een aangepast onderhoudsregime vereisen.</p> <p>Als een zodanige verandering plaats vindt dat een nieuw beheer- en onderhoudsplan nodig is, moeten hiervoor aparte afspraken met de inschrijver worden gemaakt. Bepalingen hiervoor kunnen ook in het contract worden vastgelegd.</p>